

Облікова картка ДіР

I. Загальні відомості

Державний обліковий номер: 0224U032038

Державний реєстраційний номер: 0119U102566

Особливі позначки: відкрита

Дата реєстрації: 15-07-2024

II. Етап виконання ДіР

Номер етапу: 1

Назва етапу: Етнокультурні процеси в українському східно-романському Порубіжжі.

Початок етапу: 06.2019

Закінчення етапу: 12.2023

Вид звітнього документа: Остаточний звіт

III. Відомості про виконавця ДіР

Повне найменування юридичної особи (або ПІБ фізичної особи): Одеський національний університет імені І. І. Мечникова

Код за ЄДРПОУ: 02071091

Місцезнаходження: вул. Дворянська, буд. 2, м. Одеса, Одеська обл., 65082, Україна

Форма власності:

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

Розмір організації:

Телефон: 380487235254

IV. Відомості про співвиконавців ДіР

V. Відомості про замовника ДіР

Повне найменування юридичної особи (або ПІБ фізичної особи): Одеський національний університет імені І. І. Мечникова

Код за ЄДРПОУ: 02071091

Місцезнаходження: вул. Дворянська, буд. 2, м. Одеса, Одеська обл., 65082, Україна

Форма власності:

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

Розмір організації:

Телефон: 380487235254

VI. Джерела, напрями та обсяги фінансування ДіР

Підстава для проведення ДіР: 43 - власна ініціатива (якщо робота виконується з власної ініціативи за кошти виконавця НДР або безкоштовно)

Напрямок фінансування: 2.1 - фундаментальні дослідження

Джерела фінансування

7706 - безплатно (договір про науково-технічне співробітництво, тощо)

VII. Відомості про ДіР

Назва роботи українською:

Етнокультурні процеси в українському східно-романському Порубіжжі.

Назва роботи англійською:

Ethno-cultural processes in the Ukrainian East-Romanian Digestion

Реферат українською:

Об'єкт дослідження – населення південно-західної частини України (степу, порубіжжя степу і лісостепу). Мета роботи – дослідити історію формування етнографічного феномену українсько-молдавського порубіжжя, його соціокультурний контекст, моделі міжкультурної взаємодії та результатів, відображених в матеріальній і духовній культурі. Методи дослідження: загальнонаукові, загальноісторичні та спеціальні етнологічні. Досліджено джерела та історіографію з історії заселення Середнього Подністров'я, Нижнього Подунав'я; отримано нові матеріали польових досліджень для вивчення матеріальної і духовної культури. Досліджено історію міграційних процесів; виокремлено варіанти розвитку традиційної культури. Доведено існування українських і румунських локальних і регіональних етнокультурних комплексів, визначено форми комунікацій та їхню роль у розвитку традиційної культури, схарактеризовано українські і румунські локальні і регіональні етнокультурні комплекси в зоні українсько-молдовського і українсько-румунського порубіжжя. Досліджено зони компактного розселення молдован на півночі Одещини в подністровській зоні, моноетнічних і змішаних українсько-молдовських селах, мережу розселення українців на правому березі Дунаю, простежено форми комунікацій з представниками етнічних груп в регіоні, виявлено іншокультурні елементи у побуті, господарській діяльності, ткацтві. Доведено стійкість маркерів етнокультури українців в обрядовій сфері, зокрема в сімейних та календарних святах. Доповнено знання про форми комунікацій (в економічній, обрядовій, соціальній сферах) українського та молдовського населення на локальних рівнях (в межах поселення), регіональних та наслідки таких комунікацій в традиційній культурі українців і молдован, знання про сучасні стратегії української діаспори в Північній Добруджі з метою збереження української ідентичності, про взаємодію з науковими, громадськими інституціями України і Одещини, ОНУ імені І.І. Мечникова.

Реферат англійською:

The object of the study is the population of the southwestern part of Ukraine. Purpose: to study the history of the ethnographic phenomenon of the Ukrainian-Moldovan borderland, its socio-cultural context, models of intercultural interaction and the results reflected in material and spiritual culture. The sources and historiography of the history of settlement of Middle Podnistrovia and Lower Danube were studied; new field research materials were obtained to study material and spiritual culture. The history of migration processes is studied; variants of the development of traditional culture are highlighted. The existence of Ukrainian and Romanian local and regional ethno-cultural complexes was proved, forms of communication and their role in the development of traditional culture were identified, and Ukrainian and Romanian local and regional ethno-cultural complexes in the area of the Ukrainian-Moldovan and Ukrainian-Romanian border were characterised. The author examines the areas of compact settlement of Moldovans in the north of Odesa region in the Transnistrian zone, mono-ethnic and mixed Ukrainian-Moldovan villages, the network of Ukrainians' settlement on the right bank of the Danube, traces the forms of communication with representatives of ethnic groups in the region, and identifies foreign cultural elements in everyday life, economic activity, and weaving. The persistence of markers of Ukrainian ethnic culture in the ritual sphere, in particular in family and calendar holidays, is proved. The knowledge about the forms of communication of the Ukrainian and Moldovan populations at the local level, regional and the consequences of such communications in the traditional culture of Ukrainians and Moldovans, knowledge about the modern strategies of the Ukrainian diaspora in Northern Dobrogea to preserve Ukrainian identity, about interaction with

scientific and public institutions of Ukraine and Odesa region, and the I. I. Mechnikov ONU has been supplemented.

Індекс УДК: 930.85(477):008, 39+94(477.7)

Коди тематичних рубрик: 13.09.25

Керівники роботи

Власне Прізвище Ім'я По-батькові: Кушнір В'ячеслав Григорович

Науковий ступінь: д. і. н.

Наукове звання: професор

Ідентифікатор ORCID ID:

Додаткова інформація:

VIII. Наукова (науково-технічна) продукція (НТП)

Назва НТП українською: Етнокультурні процеси в українському східно-романському Порубіжжі

Назва НТП англійською: Ethno-cultural processes in the Ukrainian East-Romanian Digestion

НТП, яку передбачалося створити:

Причини, через які НТП не було створено:

Отримані результати: Методи, теорії, Методичні документи

Галузь застосування: 73.20.1 – Дослідження і розробки в галузі гуманітарних наук (історія, літературознавство, мовознавство, мистецтвознавство)

Реєстраційний номер картки технології:

Опис НТП: Відпрацьовано методику вивчення погосподарських книг поселень порубіжжя; виявлено нову інформацію з питань динаміки етнічної ідентичності, зокрема населення українсько-молдовських поселень у Подністровській зоні. Використано загальнонаукові, загальноісторичні та спеціальні етнологічні методи досліджень. Системний підхід сприяв міждисциплінарному вивченню значення окремих артефактів та їхніх комплексів для реконструкції специфічних форм господарства та побуту, матеріальної, ритуально-обрядової культури та міжетнічних контактів населення краю, відтворення етнічних процесів в етноконтактній зоні. Принцип наукової об'єктивності та історизму дозволили висвітлення складових історії та культури населення порубіжжя, етнічних контактів порубіжжя у загальноісторичному контексті. Проблемно-хронологічний метод – для систематизації історіографічних джерел і фактів, узагальнення підсумків; компаративний аналіз дозволив виявити загальне і особливе у матеріальній та духовній культурі, історико-ретроспективний – з'ясувати загальні закономірності та особливості розвитку матеріальної, соціонормативної та духовної культури населення етноконтактної зони, специфіки його господарства та побуту, економічних та культурно-історичних процесів.

Соціально-економічна спрямованість НТП: Має наукове та соціальне значення як фундаментальне дослідження

Вплив НТП на довкілля:

Впровадження НТП: Впроваджено

Практична реалізація НТП

Початок етапу: 06.2019

Закінчення етапу: 12.2023

Споживачі продукції: Заклади вищої освіти

Перспективні ринки: Україна, Румунія, Молдова

Характер співробітництва з інвестором

Потрібний обсяг інвестицій, тис. грн.:

Права, що надаються інвестору після завершення роботи:

Наявність бізнес-плану:

Техніко-економічне обґрунтування:

Потенціальний обсяг продажу, тис. грн.:

Очікуваний термін окупності (років):

ІХ. Бібліографічний опис

1. Petrova N. Roma in the ethnocultural space of Odesa region. *Perspectivale și Problemele Integrării în Spațiul European al Cercetării și Educației*. Cahul : USC, 2021. Volumul VIII, Partea 2. P. 97-106.
2. Dzigovskij A.* Central European Belt Fittings from Sarmatian Burial at Kartal on the Lower Danube. *Wiadomosci Archeologiczne*. 2018. T. LXIX. P. 25-50. (співавтори I. Bruako, R. Madyda-Legutko) /*працював в ОНУ до 2023р/
3. Бірюкова І. (асп.) Цифрові проекти як складова культурно-просвітницької діяльності Одеської національної наукової бібліотеки. *Записки історичного факультету: збірник наукових праць*. – Одеса : Одес. нац. ун-т імені І. І. Мечникова, 2020. Вип. 31. С. 72-85. /за сум. редакц. із наук. кер. Петровою Н./
4. Дзиговський О.М.* Дві групи пам'яток пізньоримського часу у верхів'ях долини р. Тилігул. *Археологія і давня історія України*. 2019. Вип. 4 (33). С. 200-221. /*працював в ОНУ до 2023р/
5. Долгочуб В.А. (асп.) Військово-історична реконструкція доби середньовіччя в Україні на початку ХХІ ст. *Wschodnioeuropejskie Czasopismo Naukowe (East European Scientific Journal)*. 2020. Вип. 59. Т. 3. С. 9-14. /за сум. редакц. із наук. кер. Петровою Н./
6. Долгочуб В.А. (асп.) Військово-історична реконструкція доби середньовіччя в Україні на початку ХХІ ст. *Wschodnioeuropejskie Czasopismo Naukowe (East European Scientific Journal)*. 2020. Вип. 59. Т. 3. С. 9-14. /за сум. редакц. із наук. кер. Петровою Н./
7. Кушнір В. Етнографія в Новоросійському університеті: до питання про витoki народознавчої дисципліни. *Записки історичного факультету: збірник наукових праць* – . Одеса : Одес. нац. ун-т імені І. І. Мечникова, 2021. Вип. 32. С.21-30.
8. Кушнір В. Міжкультурні комунікації в етнографічній розвідці Левка Юркевича. *Народна творчість та етнологія*. 2023. Вип. 4. С. 20-28.
9. Кушнір В. Окремі іменні колекції у фондах Одеської національної наукової бібліотеки як джерельна база історичних досліджень. *Записки історичного факультету : збірник наукових праць* – Одеса : Одес. нац. ун-т імені І. І. Мечникова, 2020. Вип. 31. С. 158-166.
10. Кушнір В. Побережжя в україно-молдовському порубіжжі. *Записки історичного факультету*. – Одеса: ОНУ імені І. І. Мечникова, 2019. Вип. 30. С.75-95.
11. Кушнір В. Рецензія: Шевченко Андрій Михайлович Господарський комплекс Буджака у ХІХ – на початку ХХ ст.: історія регіональної економіки: [монографія] / А.М. Шевченко. Ізмаїл: ІРБІС, 2021. 460 с. Актуальні питання гуманітарних наук : міжвузівський збірник наукових праць молодих вчених Дрогобицького державного педагогічного університету імені Івана Франка. Дрогобич, 2021. Вип. 45, т. 2. С. 200-202. DOI <https://doi.org/10.24919/2308-4863/45-2-33>
12. Кушнір В. Тафальний ландшафт в історико-етнографічних дослідженнях. *Wielkie religie świata w języku i kulturze. Chrześcijaństwo. Judaizm. Wspólne dziedzictwo* / (red.) Wanda Stec, Tatiana Kopac, Magdalena Jaszczewska. Gdańsk : Wydawnictwo Uniwersytetu Gdańskiego. S. 141-154.
13. Кушнір В.Г. Погосподарські книги як етнографічне джерело. *Народна творчість та етнологія*. 2021. Вип. 2. С. 58-63.
14. Кушнір В.Г., Сминтина О.В. Олександр Миколайович Дзиговський. Стародавнє Причорномор'я / ред. І.В. Немченко. Одеса : ОНУ, 2021. Вип. ХІІІ. С. 430-435.
15. Кушнір В'ячеслав «Самодостатнє явище в традиційній культурі українців». Рецензія на монографію Лілії Іваневич. *Традиційний одяг українців Поділля (друга половина ХІХ – початок ХХІ століття): історія,*

класифікація, конструктивно-художні та регіонально-локальні особливості. Науковий вісник Ізмаїльського державного гуманітарного університету : збірник наукових праць. Серія: Історичні науки. Ізмаїл : РВВ ІДГУ, 2021. Вип. 55. С. 216-218.

16. Павлик В. (асп.) Футбол в глобалізованому світі: до питання про компоненти футбольної культури. Дербі. Записки історичного факультету 33 випуск 2022 : збірник наукових праць / колектив авторів. Одеса : Одес. нац. ун-т імені І. І. Мечникова, 2022. С. 18-25. /за сум. редакц. із наук. кер. Петровою Н./

17. Павлик В. (асп.) Футбол в глобалізованому світі: до питання про футбольну геральдику. Записки історичного факультету 32 випуск 2021 : збірник наукових праць / колектив авторів . Одеса : Одес. нац. ун-т імені І. І. Мечникова, 2021. С. 128-142. /за сум. редакц. із наук. кер. Петровою Н./

18. Петрова Н. «Свій-чужий-інший» в фольклорі етноконтактної зони: за матеріалами колекції П.Т. Маркушевського в Державному архіві Одеської області. Науковий вісник Ізмаїльського державного гуманітарного університету : збірник наукових праць. Серія: Історичні науки. Ізмаїл : РВВ ІДГУ, 2023. Вип. 63. С. 92-98.

19. Петрова Н. Nunta la ucrainenii din județul Tulcea: structura, conținut, atributiva. Caietele conferinței internaționale «Ucrainenii din România. Istorie, contemporaneitate și perspective». Voiumul I. 2017. P. 69-79.

20. Петрова Н. Весілля українців повіту Тульча: структура, зміст, атрибути. Danubian Cossacks – origins and cohabitation in northern Dobrudja. Tulcea, April 6, 2019. Tulcea, 2019. P. 125 -133.

21. Петрова Н. Комплекс етнографічного та зеленого туризму “Фрумушика-Нова”: досвід репрезентації полікультурного Буджака. Науковий вісник Національного музею історії України. 2021. № 7. С. 300-304. <http://visnyk.nmiu.org/index.php/nv/article/view/490>

22. Петрова Н. Побут та традиції ромів Одещини: проєкт «Амаро Трайо». Південь України: етноісторичний, мовний, культурний та релігійний виміри : збірник наукових праць / відп. ред. М. І. Михайлуца. Херсон : ОЛДІ-ПЛЮС, 2021. Вип. 8. С. 283-287. (0,4 друк. арк.).

23. Петрова Н. Спогади свідків Голодомору на Одещині як джерело дослідження злочинів тоталітарного режиму проти українців. Голодомор та голоди ХХ ст. в Україні: Україна пам'ятає – світ визнає! Том XIV. Мюнхен – Тернопіль, 2022. С. 253-261.

24. Петрова Н., Рудусь І. Українська ідентичність в умовах гібридної війни росії проти України. Херсон. Записки історичного факультету: збірник наукових праць. – Одеса : Одеський національний університет імені І. І. Мечникова, 2022. Вип. 33. С. 26-35.

25. Петрова Н., Сидоренко Т. Деякі аспекти адаптації депортованих бойків у степах Роздільнянщини. Записки історичного факультету: збірник наукових праць. – Одеса : Одес. нац. ун-т імені І. І. Мечникова, 2020. Вип. 31. С. 40-61.

26. Петрова Н., Чінена О. Єврейська ідентичність у народній пам'яті. Науковий вісник Ізмаїльського державного гуманітарного університету : збірник наукових праць. Серія: Історичні науки. Ізмаїл : РВВ ІДГУ, 2021. Вип. 55. С.98-105.

27. Петрова Н.О. Етнокультурна символічність барвінку у весільній обрядовості українців Одещини. Від Руси до України: шлях до себе. Київ : Український пріоритет, 2020. Книга II. С. 26-34.

28. Петрова Н.О. Фахова підготовка істориків засобами музейної педагогіки: виклики сучасності та досвід роботи ОНУ імені І.І. Мечникова. Науковий вісник Ізмаїльського державного гуманітарного університету : збірник наукових праць. Серія: Історичні науки. Ізмаїл : РВВ ІДГУ, 2022. Вип. 59. С.122-129. <http://visnyk.idgu.edu.ua/index.php/nv/issue/view/30> DOI 10.31909/26168774.2022-(59)-11

29. Сминтина О. Життя ромів очима етнолог: рецензія на видання Гальченко В.В., Петрова Н.О., Циня І.І. «Амаро Трайо»: нариси про побут та традиції ромів Одещини -Одеса, 2020. 98 с. Записки історичного факультету : збірник наукових праць. – Одеса : Одес. нац. ун-т імені І. І. Мечникова, 2020. Вип. 31. С. 216-220.

30. Сминтина О., Петрова Н. Як там наші за Дунаєм? Рецензія на: Кушнір В.Г Історія і культура українців Північної Добруджі. Одеса : Одеський національний університет, 2019.- 108 с., 44 іл. (українською та румунською мовами). Записки історичного факультету. – Одеса: ОНУ імені І. І.Мечникова, 2019. Вип. 30. С. 415-425.
31. Сминтина Олена, Петрова Наталія Життя в науці за покликом душі. Записки історичного факультету : збірник наукових праць. – Одеса : Одес. нац. ун-т імені І. І. Мечникова, 2021. Вип. 32. С. 157-163.
32. Чінена О. (асп.) Єврейські колективні господарства на території Української РСР як спосіб підтримки національної самосвідомості. Записки історичного факультету: збірник наукових праць. – Одеса : Одес. нац. ун-т імені І. І. Мечникова, 2021. Вип. 32. С. 31-43. /за сум. редакц. із наук. кер. Петровою Н./
33. Чінена О. (асп.) Роль тафального ландшафту у формуванні ідентичності євреїв м. Балти. Записки історичного факультету: збірник наукових праць – Одеса : Одес. нац. ун-т імені І. І. Мечникова, 2022. Вип. 33. С. 36-44. /за сум. редакц. із наук. кер. Петровою Н./
34. Шакайло К. (асп.) Дослідження народного танцю на основі аналізу європейської історіографії «folk dance history». Записки історичного факультету : збірник наукових праць . – Одеса : Одес. нац. ун-т імені І. І. Мечникова, 2022. Вип. 33. С. 86-94. /за сум. редакц. із наук. кер. Петровою Н./
35. Петрова Н. Туристично-рекреаційний потенціал полікультурного Буджака на прикладі комплексу етнографічного та зеленого туризму «Фрумушика-Нова». VII Дунайські наукові читання. Локальні ідентичності українського пограниччя: практики, взаємовпливи, шляхи інтеграції : збірник наукових праць. Ізмаїл : РВВ ІДГУ ; «ІРБІС», 2021. С. 125-132.
36. Петрова Н. Українці-переселенці на Одещині в 1944-1951 рр.: деякі аспекти адаптації, обрядовості та повсякдення депортованих бойків. [Ukraińscy przesiedleńcy w rejonie Odessy w latach 1944-1951. Wybrane aspekty adaptacji, obrzędowości i problemów życia codziennego deportowanych Bojoków]. Ukraińcy i ich sąsiedzi na przestrzeni wieków: polityka, gospodarka, religia, kultura i życie codzienne. Tom III. Słupsk-Warszawa, 2022. P. 226-243.

Х. Заключні відомості

Керівник юридичної особи

Труба Вячеслав Іванович
д. ю. н., 12.00.03

Перелік осіб-виконавців

Кушнір В'ячеслав Григорович
(д.і.н., 07.00.05)

Петрова Наталія Олександрівна
(к.і.н., 07.00.05)

Сминтина Олена Валентинівна
(д.і.н., 07.00.01)

Відповідальний за підготовку облікових документів

Волювач Ольга Вячеславівна

Телефон

+38 (048) 723-63-20

Реєстратор

**Керівник відділу УкрІНТЕІ, що є
відповідальним за реєстрацію наукової
діяльності**

